

Fotokeuze

Gerard Ouweneel

Naar die foto van twee Slechtvalken heb ik een poos zitten kijken. Het is een van de illustraties bij een artikel van Ruud van Beusekom over het bestaan van jonge vogels nadat ze vliegvlug worden. Het verhaal staat in de *Vogels* van zomer 2019, een aflevering met een dusdanig schitterende foto van een man Grauwe Kiekendief op de cover dat ik naar die plaat ook een poos heb zitten turen, in de eerste plaats om de pure schoonheid van *pygargus* weer op me te laten inwerken. De plaat van de twee Slechtvalken zette aan het denken. De redactie voorzag de foto van het bijschrift: ‘Jonge slechtvalken krijgen nog twee maanden nadat ze het nest hebben verlaten voer van hun ouders’. De desbetreffende foto toont twee vliegende Slechtvalken, een jong geringd exemplaar in het kielzog van een volwassen wijfje, dat een geslagen duif meevoert, naar mijn smaak een postduif. Aanvankelijk twijfelde ik even of het een holenduif kon zijn.

Men hoeft maar even te googelen met de trefwoorden ‘postduif-duivenhouders-roofvogels’ en er rolt een rijtje misère over het scherm, klachten van duivenhouders over hetgeen naar hun opvatting roofvogels hun troeteldieren aandoen. Eentje, getiteld ‘Duivenhouders zijn ten einde raad: de Slechtvalk eet onze duiven’ zegt veel over de onder duivenhouders heersende mening over aanslagen van Slechtvalken, Haviken en Sperwers op hun duiven. De WRN, de Werkgroep Roofvogels Nederland, argumenteerde al eerder de beschuldiging richting Sperwer naar de prullenbak. Slechtvalk en Havik zijn echter een ander hoofdstuk!

In 2017 telde de Nederlandse Postduiven Organisatie nog 20.000 leden, een aantal dat gestaag slinkt. Daarnaast herbergt onze natie nog eens zo’n 10.000 tot 20.000 paren stadsduiven. Dus al bij al vliegt er in Nederland voor beide chasseurs een biomassa aan voedsel rond waarin ze gretig toetasten. Geef ze eens ongelijk... aan een boom zo volgeladen! Enfin, lees de betogen over het onderwerp roofvogels versus postduiven die in de loop van de jaren in *De Takkeling* verschenen en in Rob Bijlsma’s *Mijn Roofvogels* erop na.

Toen vanaf 1970 Slechtvalken aarzelend terugkeerden van bijna geheel weggeweest, placht ik in het vroege najaar op zondagmiddagen naar de Ventjagersplaat te gaan. Over het zuidelijk deel van die plaat, thans Hellegatsplaten geheten, was net een hoogspanningstracé geconstrueerd, waarvan de masten werden betrokken door een Slechtvalk. Begrijpelijk. Zo’n mast bood een hoge zit temidden van, toen nog, drommen steltlopers. Met menig slechtvalkloos jaar achter de rug, heb ik toen naar die eerste Ventjagersplaat Slechtvalk zitten turen als gold het een opnieuw tot leven gekomen legende, teruggekeerd uit zijn hiernamaals. En op zondagmiddagen helemaal. Dan kwamen richting Randstad de vluchten postduiven aangeijld die

eerder een paar honderd kilometer zuidelijker waren ‘gelost’. Om alsdan zo’n aardig vermoeid geworden duif te bemachtigen was voor mijn Slechtvalk een peulenschil, heel wat gerieflijker dan een van de beneden hem foeragerende zilverplevieren of rosse grutto’s. Natuurlijk zag hij zo’n vlucht duiven veel eerder naderen dan ik. Eenmaal in het vizier verliet hij zijn hoge zit om ze laag vliegend tegemoet te gaan, waarbij hij vlak voor de groep stijl omhoogklom. De vlucht duiven spatte dan uit elkaar, zij het dat ik de indruk kreeg dat de valk zijn prooi al had gekozen. Tot tweemaal toe waren dat wittig getinte exemplaren. Waren deze de klos omdat hij ze bij zijn vervolgjacht het gemakkelijkst kon onderscheiden? Ik heb het me afgevraagd. Want de Slechtvalk had wel te maken met een laagstaande tegenlichtzon. Enfin, those were the days....!

Slechtvalkportret, door Jan Brinkgreve. *Portrait of Peregrine Falcon.*

Terug naar die fraaie slechtvalkenfoto in *Vogels*, zo bijzonder dat ik even aan fotoshopperen moest denken. Dat een tijdschriftredactie bij het in handen krijgen van zo’n foto deze wil toepassen is begrijpelijk. Een redactie is er immers op uit een fraai tijdschrift af te leveren. Bij mij rees de vraag of het Bureau van Vogelbescherming Nederland (VBN) in haar sas was met die foto. VBN zal ernaar streven om het oplaaiend ongenoegen van postduifhouders jegens Haviken en Slechtvalken te sussen en te ontkrachten. Een foto prominent in het verenigingstijdschrift van een Slechtvalk die een postduif te grazen heeft genomen kan dan als een provocatie worden ervaren... Er zijn nu eenmaal mensen die indien er ‘kurk’ wordt gezegd ‘schurk’ verstaan. Destijds, een kwart eeuw geleden, toen ik deel uitmaakte van het redactieteam van

De Lepelaar/Vogels, kwam het voor dat wij foto's opnamen of artikelen plaatsten waarvoor het Bureau van VBN niet applaudisseerde omdat geen boodschap werd uitgedragen die paste in de beleidsvisie. Ik kan daarover wat anekdotische voorbeelden opdisen, maar meen er goed aan te doen deze voor me te houden.

Stoppen met het scheppen van broedfaciliteiten voor Slechtvalken is een van de pleidooien die de postduivenclub naar voren bracht. In de zekerheid dat Slechtvalken in ons verstedelijkende milieu uitstekend en steeds meer hun broedplekken weten te vinden, kunnen wij met dat idee prima leven. In Zeeland stopten vogelbeschermers al jaren terug met het aanbrengen van slechtvalknesten in de buurt van sternkolonies. Martin Mollet geeft ieder jaar een opsomming van de nestplaatsen van de Zuidhollandse slechtvalken. Dat overzicht gelezen hebbend, wrijf ik mij steeds opnieuw verbaasd in de ogen. Dat ze qua nestplaatskeuze er een ruime amplitude op na houden, blijkt uit het feit dat ze, na Rottummerplaat, zomer 2019, ook in grondnesten in duinen op Vlieland en Terschelling jongen grootbrachten. Bent u daar?

In de meeste jaren proberen ze ook rond Maasdam jongen groot te brengen. Niet altijd met succes. Ik zie van tijd tot tijd een exemplaar patrouilleren boven mijn dorp, een plaatsje waar ook postduifhouders wonen. We kennen elkaar en de heren zijn ervan op de hoogte waarmee ik bezig ben. Toen ik, alweer een poosje geleden, een van hen op een dorpsbijeenkomst ontmoette, sprak de man wat zuur: 'Ik hoop maar dat ze mijn beste duiven niet te pakken weten te krijgen...!'

Dat lijkt mij een prima standpunt.

Literatuur

- Bijsma R.G. 2019. In het bos foerageren wordt een recupererende postduif *Columbia livia* fataal. *De Takkeling* 27: 166-169.
- Kooijmans J.L. 2018. Stadsduif *Columba livia*. Pp. 326-327 in: Sovon Vogerlonderzoek Nederland, Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Ouweneel G.L. 2007. Tijdschriften: van Vogeljaar via Lepelaar(tje) naar Vogels. In: Saris F. (red.), Een eeuw vogels beschermen: 222-233. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Adres: Lijster 17, 3299 BT Maasdam, glo@xs4all.nl